

paa rette Sted; Spørgsmaalet er netop, om Marsagen ophører. Det er det, som det ærede Medlem har overseet ikke er Tilfældet. Væder os tænke os, at man idag sløisede Kjøbenhavns samtlige Fæstningsværker og raserede dem med Jorden, men om fjorten Dage anlagde Standsen af en ganske anden Beskaffenhed, f. Ex. med Pantferplader, Bombehvælvinger osv., saa kunde dog vel de vedkommende Grundeiere ikke fordre sig fritagne for Indstrækningerne, forbi der har været en Mellemtid, hvor Fæstningsværkerne havde været sløisede med Jorden. Det, man gjør i denne Lov — og det, mener jeg, er ikke af den ærede Krigsminister blevet fremhævet saa tilstrækkeligt, som jeg kunde ønske — det er, at man her foreslaaer at nedlægge de nu bærende Fæstningsværker, men derimod ikke giver Afkald paa i al Evighed at bygge andre Fæstningsværker. Det var jo dog saaledes muligt, at der i vor Tid, som er saa rig paa Opfindelser, ogsaa paa det militaire Omraade, kunde blive opfundet f. Ex. en eller anden Forsvarsmaskine, der kunde bringes op paa Volden og derved virke ganske overordentlig til Byens Forsvar, dersom den havde et vist frit Raaderum uden for sig. Hvorfor skulde da nu en Regjering være saa uklog at give Afkald paa at forsvare Byen paa den eller en anden Maade? Det forekommer mig, at, naar der staaer i Udkastet, at Fæstningsværkerne skulle nedlægges, da er der kun Tale om de nærværende Fæstningsværker, men man indskrænker paa ingen Maade den Ret, man har til at benytte den Grund, hvorpaa Volden ligger, for der at opføre et eller andet Forsvarsmiddel for Hovedstaden. Jeg vilde endogsaa ansee det for ganske usforsvarligt handlet af Regjeringen, om den, uden at erhverve Noget derfor, uden Videre vilde nedlægge Kjøbenhavns Fæstningsværker. Dersom Regjeringen imidlertid kan erhverve nogen Erstatning og ad den Vej forstaffe sig andre Forsvarsmidler, der kunne være tjenlige, ikke blot til Forsvaret af Kjøbenhavn, men ogsaa af det øvrige Land, saa er det en anden Sag; men dersom Regjeringen ikke kan have nogen Fordeel af Fæstningsværkernes Nedleggelse, saa vilde det, som sagt, være aldeles usforsvarligt at foretage den. Ganske vist lader

det sig ikke gjøre uden Videre at sammenligne Kjøbenhavns Befæstning med andre Fæstningsværker; den er naturligvis ubetydelig i Sammenligning med de Fæstningsværker, hvor alle Kunstens Regler ere komne til Anvendelse, men derfor har Kjøbenhavns Vold dog nogen Betydning; ligeoverfor en Storm har den da i alt Fald samme Betydning som enhver Barricade, og det oveniud en Barricade, hvorpaa man kan sætte Kanoner, hvilket da ogsaa kan have sin Betydning ligeoverfor et eventuelt Forsvar. Sa, jeg paastaer, at selv naar Regjeringen har begyndt at sælge sine egne Grunde til Byggegrunde, saa handler den urigtigt ved uden Vederslag at lade Indstrækningerne falde. Saalænge en Voldstump staaer tilbage, kan den have Betydning derved, at der udenfor den ligger et frit Terrain, hvorpaa Forsvaret kan virke. Jeg beder bestandig om at fastholde, at fordi man nedlægger de nuværende Fæstningsværker, nedlægger man derfor ikke Forsvaret af Kjøbenhavn; man frastriver sig ikke Retten til at forsvare Kjøbenhavn fra den mindste Voldstump, der er tilbage, og skulde man, som sagt, muligen opstude et eller andet nyt Forsvarsmiddel, der kunde anbringes paa den nævnte Plads, saa har man ingenlunde opgivet Retten til at anbringe det der. — Jeg troer saaledes, at den Sætning, hvorpaa man her har støttet sig, ikke er paa rette Plads, idet „Marsagen“ ikke er ophørt, og jeg nærer ingen Frygt for, at, naar det, jeg har udtalt, fastholdes i Loven, Domslovene nogenstunde skulde komme til det Resultat, at Indstrækningen er bortfalden. Med Hensyn til det andet Spørgsmaal, som ogsaa har Betydning, nemlig Villigheds-spørgsmaalet, forekommer det mig, at man behandler de nuværende Grundeiere meget smukt. Man maa huske paa, at medens man tidligere sagde til dem: „Bort med Eder Alle fra Eders Lodder; vi tage dem, og den Fordeel, vi have ved dette Arrangement, beholde vi selv“, saa tillader man derimod her de Paagjældende at blive, hvor de ere. De kunne blive sidende i Fred under deres Æbletræer eller plante Gaal i deres Have, saalænge de ønske og saalænge de lyste. Det er først, naar det gaaer op for Eierne, at de kunne erhverve sig en vis Fordeel, at de behøve, om